

ဓမ္မစကြာတရားတော်(၂)

မာတိကာ

နိဒါန်း

ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်

တရားဦးဟောရန် ကြံချီတော်မူခြင်း

တရားနာရန် ညွှန်ကြားတော်မူခြင်း

၁-အယုတ်တရား နှစ်ပါး

၂-မဇ္ဈိမပဋိပဒါအလယ်လမ်း အကျင့်တရား

၃-ဒုက္ခသစ္စာ

၄-သမုဒယသစ္စာ

၅-နိရောဓသစ္စာ

၆-မဂ္ဂသစ္စာ

၇-ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

၈-ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

၉-ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

၁၀-သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

၁၁-သမုဒယသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

၁၂-သမုဒယသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

၁၃-နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

၁၄-နိရောဓသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

၁၅-နိရောဓသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

၁၆-မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္စဉာဏ်

၁၇-မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

၁၈-မဂ္ဂသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်

၁၉-ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ

၂၀-ယခုတူရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ အနုသဗ္ဗေစကား

၂၁-ပစ္စဝေက္ခကာဉာဏ်ဖြင့်သိပုံ

အရှင်ကောဏ္ဍည သောတပန်ဖြစ်ပုံ

မြတ်စွာတူရား ဥဒါန်းကျူးပုံ

ဖေထိက္ခ၊ ရဟန်းအဖြစ်ရပုံ

ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီး

(၁၃၁၉-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ညတွင်ဟောတော်မူသည်)
ဂူဏ်တော် ၉-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်အား ရှိခိုးပါ၏။

နိဒါန်း

ဒီကနေ့ဟာ (ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးကို စတင်ပြီးဟောခဲ့တဲ့ နေ့ကစ၍ ရေတွက်လျှင် ၂၅၄၆-နှစ်မြောက်) ဓမ္မစကြာအခါတော်နေ့ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ဓမ္မစကြာ အခါတော် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးကို ဟောကြားမယ်။ ဒီတရားတော်ကြီးကို လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၄၆-နှစ်က ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် စတင်ပြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒီတရားတော်ကြီးကို ပါဠိဘာသာဖြင့် “ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန”လို့ ခေါ်ပါတယ်။ “တရားစက် ဘီးကို စဆင်ပြီးလည်စေတဲ့တရားတော်” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ စတင်လည်စေပုံကို ထင်ရှားသိပြီး ကြည်ညိုရအောင် ရှေးဦးစွာ ဒီတရားတော်၏ ရဲ့ နိဒါန်း အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါဦးမယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလောင်းတော်ဟာ ကမ္ဘာပေါင်း လေးအသင်္ချေနှင့် တသိန်း ကာလပတ်လုံး ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်ရန် အတွက် ပါရမီတွေကို ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို ပါရမီဖြည့်လို့ ပြည့်စုံတဲ့အခါ နောက်ဆုံးဘဝမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၅၈၁-နှစ်က ကပိလဝတ်ပြည့်ရှင် ခမည်းတော်ဘုရင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနှင့် မယ်တော် မာယာဒေဝီတို့ရဲ့ သားတော် “သိဒ္ဓတ္ထ”မည်တဲ့ မင်းသားဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုစဉ်ကာလက ကပိလဝတ်ခေါ်တဲ့ တိုင်းပြည်ရဲ့ တည်နေရာ ဒေသကတော့ ယခုခေတ်အခါမှာ အိန္ဒိယပြည်၏ မြောက်ဘက် နယ်စပ် နီပေါပြည်နယ်ထဲမှာ တည်ရှိနေပါတယ်။

ဘုရားအလောင်းတော် သိဒ္ဓတ္ထ မင်းသားကလေး ၁၆-နှစ် အရွယ်ရောက်သောအခါမှာ မယ်တော် ခမည်းတော်များက ယသော်ဓရာခေါ်တဲ့ မင်းသွီးကလေးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီး အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားစေခဲ့ပါတယ်။ အသက်တော် ၂၉-နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်တဲ့အခါမှာ သူအို၊သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်းဆိုတဲ့ နိမိတ်ကြီး ၄-ပါးကို တွေ့မြင်ရတဲ့ အတွက် အိုတတ်၊ နာတတ်၊ သေတတ်တဲ့ လောကကြီးကို အရှုံးရှုံးရုံမုန်း စက်ဆုပ်ပြီး အလွန်ပင် သံဝေဂတရားရတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူဘောင်မှာ ထိုက်ခွါပြီး ရဟန်းပြုကာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကိုရှာမှီးတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဥရုဝေလ တောအရပ်မှာ “ဒုက္ကရစရိယာ” ခေါ်တဲ့ အကျင့်များကိုလဲ ကျင့်သုံးနေခဲ့ပါတယ်။

ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်

ကျင့်သုံးပုံကတော့-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်များကို လုံးဝမထွက်ရ မဝင်ရအောင် အောင့်ချုပ်ပြီးတော့လဲ ကျင့်ခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမဲ့ ဒီလိုကျင့်တဲ့အတွက် ဘယ်လိုအကျိုးထူးကိုမျှမရခဲ့ပါဘူး။ ကိုယ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲရုံမျှသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ အစာကိုလဲ ဖြတ်တောက်ပြီးတော့ ခြိုးခြံစွာ ကျင့်ခဲ့ပါတယ်။ တနေ့လျှင် ပဲပြုတ်ရေ လတ်တဆွမ်းမျှကိုသာ သုံးဆောင်ပြီးတော့ လဲ နေခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုအစာကို ဖြတ်တောက်ပြီး ကျင့်တဲ့အတွက်လဲ ဘာအကျိုးထူးကိုမျှ မရခဲ့ပါဘူး။ ကိုယ်ပင်ပန်း ဆင်းရဲ ရုံမျှသာ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို ကိုယ်ပင်ပန်းအောင်ကျင့်ရတဲ့ အကျင့်မျိုးတွေကတော့ ထိုစဉ်ကာလက အိန္ဒိယနိုင်ငံ တဝှမ်းလုံးမှာ အကျင့်ကောင်းအနေနှင့် ခေတ်စားနေတဲ့ “အတ္တကိလမထာနယောဂ” အကျင့်တွေပါဘဲ။ ယခုလဲ ဒီအကျင့်မျိုးတွေဟာ အချို့ ဘာသာဝင်တွေထဲမှာ ခေတ်စားနေတုန်းပါဘဲ။

ဘုရားအလောင်းတော်မှာ ဒီလို ၆-နှစ်တိုင်တိုင် ကျင့်လို့ဘာမျှ အကျိုးထူးမပေါ်တဲ့အခါမှာ ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်တွေ ကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ အာနာပါနဇာန်ကို ပွားနိုင်စေရန်အတွက် ကာယဗလအင်အား ပြည့်စေရန် အစာအာဟာရကို ပြန် လည် သုံးဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

ထိုစဉ်အခါက ပဉ္စဝဂ္ဂီခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးဦးဟာ ဘုရားအလောင်း ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါ တရားဦးနာရန် ရည်ရွယ်ပြီး ဘုရားအလောင်းထံမှာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုစုနေကြပါတယ်။ ဘုရားအလောင်း အစာအာဟာရ ပြန်လည်သုံးဆောင် တာကို မြင်ရတော့ “ပဓာန” အလုပ်က ထွက်တယ်။ ဘုရား မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ အထင်မှားပြီးတော့ သူတို့က ဘုရားအလောင်း အပေါ်မှာ မြော်လင့်ချက် မရှိဘဲ ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးဟာ ဘုရားအလောင်းကို စွန့်ပစ်ခဲ့ပြီး ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝုန်တောမှာ သွားရောက်နေထိုင်ကြပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း

ဘုရားအလောင်းတော်လဲ အစာအဟာရသုံးဆောင်လို့ ကာယဗလ အားရှိတဲ့အခါမှာ “အာနာပါနဇာန်” များကိုဖြစ်ပွားစေပါတယ်။ ထို့နောက် ယခုဗုဒ္ဓဂယာခေါ်တဲ့ နေရာတွင် “ဗောဓိညောင်ပင်ကြီး” အောက်မှာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်မူကာ အကြောင်းအကျိုး အဆက်ဆက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားများကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ဝိပဿနာရှုသဖြင့် သစ္စာလေးပါးတရားအလုံးစုံကို အကုန်သိမြင်တော်မူတဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် ဝိမုတ္တိသုခ ခေါ်တဲ့ ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူကာ ၇-ပါးသော ဌာနတို့၌ ၇-ရက်စီ အားလုံးပေါင်း ၄၉-ရက် သီတင်းသုံး နေတော်မူခဲ့ပါတယ်။

တရားဦးဟောရန် ကြံချီတော်မူခြင်း

ဒီလိုနေတော်မူပြီးတဲ့အခါမှာ တရားဦးဟောရန်အတွက် ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့၏နေရာ မိဂဒါဝုန်တောသို့ ကြံချီတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဂယာမှ မိဂဒါဝုန်တောအထိ ၁၈-ယူဇနာ ဝေက္ခာတယ်လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ ယခုခေတ် ရထားလမ်းမိုင် အားဖြင့်ဆိုလျှင် ၁၄၂-မိုင် ရှိတယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့၏နေရာသို့ ရောက်တဲ့အခါ အသင့်ခင်းထားတဲ့ နေရာမှာ ထိုင်နေတော်မူပါတယ်။ ဒီလိုထိုင်နေတဲ့အခါမှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က ဘုရားဖြစ်လာမှန်းမသိကြသေးတဲ့အတွက် “ငါ့ရှင်ဂေါတမ ဝိရင်ဂေါတမ”လို့ ရှေးကလိုပင် ပြောနေကျအတိုင်း မရှိမသေ သူငယ်ချင်းပြော ပြောဆိုနေကြပါတယ်။

တရားနာရန် ညွှန်ကြားခြင်း

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မိမိဟာ ဘုရားအစစ်ဖြစ်လာတဲ့ အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်ပြီး ခွဲခိုးဘဲ မိန့်ကြားတော်မူရပါတယ်။ မိန့်ကြားပုံကတော့--ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့ ရှေးဘုရားတို့နှင့် အလားတူဖြစ်တဲ့ ငါဘုရားကို ငါ့ရှင်ဟူ၍ မခေါ်ကြနဲ့၊ ဂေါတမဟူ၍လဲ အမည်ထုတ်ပြီး မခေါ်ကြနဲ့။ ရဟန်းတို့--ငါသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်တဲ့ တရားအားလုံးစုံကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်ကန်စွာသိတဲ့ ရှေးဘုရားတို့နှင့် အလားတူဖြစ်တဲ့ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်လာပြီ။ နားစိုက်ကြလော့ “သေခြင်းကင်းတဲ့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်” ကို ငါသိလာပြီ။ သင်တို့အား ငါ သွန်သင်ညွှန်ပြပေးမည်။ တရားတော်ကို ငါဟောမည်။ သွန်သင်ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း လိုက်နာ၍ ကျင့်သုံးကြမယ်ဆိုလျှင် သင်တို့ဟာ ရဟန်းပြုခြင်းရဲ့ ရည်မှန်းချက် အကျိုးလဲဖြစ် အကျင့်မြတ်ရဲ့ အဆုံးပန်းတိုင်လဲဖြစ်တဲ့ အမြင့်ဆုံးတရားကို ယခုဘဝကြောခင် အတွင်းမှာဘဲ သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ပင် မျက်မှောက်တွေ့ပြီး နေကြရပါလိမ့်မယ်လို့ ဒီလို ရဲရဲကြီး ဝန်ခံချက်ပေးပြီး မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီလိုမြတ်စွာဘုရားက တဲ့တဲ့ကြီး ပြောပြပေမယ့်လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးတို့က မရိပ်မိကြသေးဘူး။ ဒါကြောင့်သူတို့က ဒီလို ပြန်လှန်ပြီး ကန့်ကွက်ပြောဆိုကြပြန်တယ်။

“ငါ့ရှင်ဂေါတမ--သင်ဟာ ဟိုတုန်းက အစာကိုဖြတ်ပြီး ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်နေတာတောင်မှ ပကတိလူ သာမန်တရားထက် သာလွန် ထူးမြတ်တဲ့ အရိယာဉာဏ် အမြင်တရားထူးကို မရခဲ့ဘူး မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ ယခုလို ပဓာန လုပ်ငန်းက ထွက်ပြီး ပစ္စည်းများအောင် အားထုတ်နေတဲ့အခါမှာ အရိယာအမြင် တရားထူးကို ဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ့မလဲ” လို့ ဒီလို ကန့်ကွက် ပြောဆိုကြပြန်တယ်။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက မိမိဟာ ဘုရားအစစ်ဖြစ်လာတဲ့အကြောင်းကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ထပ်မံပြီး မဟာကရဏာ တော်ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ကလဲ သုံးကြိမ်စလုံးဘဲ ကန့်ကွက်နေကြပြန်ပါတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ “ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့ စဉ်းစားကြလော့။ ရှေးအခါက ငါဒီလိုပြောဘူးတာကို သင်တို့ကြားဘူးပါသလား”လို့ မေးတော်မူလိုက်တယ်။ ဒီတော့မှ ပဉ္စဝဂ္ဂီတို့က သိတိရသွားကြတယ်။

“ဟို ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်ကို ကျင့်နေတုန်းကတော့ ဘုရားမဖြစ်သေးလို့ ဘာမျှ မပြောခဲ့ပေဘူး၊ ယခုပြောတာကတော့ တကယ့်ကို ဘုရားဖြစ်လာလို့ ပြောတာ ဟုတ်ပေလိမ့်မယ်” လို့ သဘောပေါက်ပြီးတော့ “ဟိုတုန်းက ဒီလိုမပြောခဲ့ဘူးကြောင်း” ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီးမိန့်ကြားမဲ့ တရားကိုနာကြားရန်လဲ ရိုရိုသေသေနားစိုက်နေကြပါတယ်။ ထိုအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မစကြာတရားတော်ကြီး ကို ဒီလိုစတင်ပြီး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

၁-အယူတ်တရား နှစ်ပါး

ရဟန်းတို့--ရှင်ရဟန်းဖြစ်တဲ့ သူဟာ ဤအဘို့နှစ်ပါး လမ်းမှားနှစ်သွယ်ကို မမှီဝဲအပ်ဘူး။ ဘယ်ဟာ နှစ်ပါးကိုလဲဆိုလျှင် ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်တို့၌ ကိလေသာကာမချမ်းသာကို ခံစားနေတာလဲ ပဌမလမ်းမှား အဘို့တပါး ဖြစ်ပေသည်။ ဒီ ကာမချမ်းသာကို သာယာခံစားမှုဟာ ယုတ်ညံ့ပါသည်။ ရွာသူ၊ ရွာသားတို့ရဲ့ အလေ့အလာဖြစ်ပါသည်။ အရိယာသူမြတ်တို့ရဲ့ အကျင့်မဟုတ်ပါ။ သေခြင်းကင်းရန်အတွက် အကျိုးစီးပွား အစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့နှင့်လဲ ဘာမျှ မသက်ဆိုင်ပါ။ ထို့ပြင် သပ္ပာယ်ဖြစ်တဲ့ အစားအစာ အဝတ်အရုံ၊ ဥတု၊ ဣရိယာပုထ်များကိုတောင်မှ မမှီဝဲတော့ဘဲ ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် အားထုတ်တဲ့အကျင့်ကလဲ ဒုတိယလမ်းမှား အဘို့တပါး ဖြစ်ပေသည်။ ဒီကိုယ်ပင်ပန်းအောင်ကျင့်မှုဟာလဲ ပင်ပန်းဆင်းရဲရုံမျှသာ ရှိပါသည်။ အရိယာသူမြတ်တို့၏ အကျင့်ကောင်းကား မဟုတ်ပါ။ အကျိုးစီးပွားအစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့နှင့်လဲ ဘာမျှမသက်ဆိုင်ပါ။

၂-မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်လမ်း အကျင့်တရား

ရဟန်းတို့--ငါဘုရားသည် အဲဒီ အဘို့နှစ်ပါး လမ်းမှားနှစ်သွယ်ကို မချဉ်းမကပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ပြီးလျှင် အလယ်လမ်း အကျင့် ကို သိမြင်လာပြီး၊ ငါသိလာတဲ့ ဒီအလယ်လမ်း အကျင့်ဟာ ပညာမျက်စိကိုလဲ ပွင့်လင်းစေပါသည်။ အသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ ကိလေသာငြိမ်းဘို့ အထူးသိဘို့ ထိုးထွင်းသိဘို့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘို့လဲ ဖြစ်ပါပေသည်။

ရဟန်းတို့--ငါသိလာပြီဆိုတဲ့ ထိုအလယ်လမ်းအကျင့်က ဘယ်ဟာလဲဆိုလျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ ဤအရိယာမဂ်လမ်း ပင်ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသည်မှာ--

- (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မှန်စွာသိမြင်ခြင်း၊
- (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ မှန်စွာကြံခြင်း၊
- (၃) သမ္မာဝါစာ၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊
- (၄) သမ္မာကမ္မန္တ၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊
- (၅) သမ္မာအာဇီဝ၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊
- (၆) သမ္မာပါယာမ၊ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊
- (၇) သမ္မာသတိ၊ မှန်စွာအမှတ်ရခြင်း၊
- (၈) သမ္မာသမာဓိ၊ မှန်စွာစူးစိုက် တည်ကြည်ခြင်း

ဆိုတဲ့ ဤရှစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ရဟန်းတို့--ငါဘုရားသိလာတဲ့ “ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ရပ် အလယ်လမ်းအကျင့်မြတ်”သည် ပညာ မျက်စိကိုလဲ ပွင့်လင်းစေပါသည်။ အသိဉာဏ်ကိုလဲ ဖြစ်ထွန်းစေပါသည်။ ကိလေသာငြိမ်းဘို့ အထူးသိဘို့ ထိုးထွင်းသိဘို့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဘို့လဲ ဖြစ်ပါပေသည်။

အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြချက်

ဟော-ဒီနေရာမှာတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလိုတော်ကို အနည်းငယ်ဖွင့်ပြီး ပြောရလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ အလောင်းတော်ဘဝက အသက်တော် ၂၉-နှစ် တိုင်အောင် ကာမ သုခလ္လိကလမ်းကို လိုက်ခဲ့တယ်။ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်နေတဲ့ အခါမှာ အတ္တကိလမထလမ်းကို လိုက်ခဲ့တယ်။ နောက်ကာလမှာ ထိုလမ်းမှား နှစ်ခုလုံးကို ပယ်စွန့်ပြီး မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ခေါ်တဲ့ အလယ်လမ်းမှန်အတိုင်း ကျင့်ပြီး သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့တယ်။ ဒါကို ရည်ပြီးတော့ “ဧတေခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော အန္တေ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ” “ငါဘုရားသည် အဲဒီအဘို့နှစ်ပါး လမ်းမှား နှစ်သွယ်ကို မချဉ်းမကပ်ဘဲ ရှောင်ကြဉ်ပြီးလျှင် အလယ်လမ်း အကျင့်ကို သိမြင်လာပြီ ရဟန်းတို့”ဟု ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားသိလာတဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်လမ်းအကျင့်ဆိုတာဟာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင် ဖြစ်ပါတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲ က “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” တခုကို ပြောလိုက်လျှင် သူ့ရဲ့နောက်ပါအခြေအရံဖြစ်တဲ့ အင်္ဂါ ၇-ပါးကိုလဲ ပြောပြီးသား ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ တခုကိုဘဲ အနည်းငယ် ထုတ်ဖော်ပြီး ပြောပြမယ်။ အဋ္ဌကထာများမှာ သမ္မဒိဋ္ဌိ ၆-မျိုး ဝေဘန်ပြထားပါတယ်။ (၁) ကမ္မာဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၂) ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၃) ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၄) မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၅) ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၆) ပစ္စဝေက္ခဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတဲ့ ဒီခြေကိန်းပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ တွေကတော့ အရိယာမဂ်ရဲ့ အကျိုးတရားများ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီမဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့်ထဲမှာ ထည့်သွင်းပြောဘို့ မလိုပါဘူး။ ကျန်တဲ့ ၄-ပါးကိုသာ ပြောဘို့လိုပါတယ်။

အဲဒီ ၄-ပါးထဲမှာ “ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင်ပြုထားတဲ့ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံအားလျော်စွာ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို ခံစားရတယ်လို့ ယုံကြည်သိမြင်တာကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာ အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိအယူရှိပါမှ ဒါန၊ သီလစသော ကောင်းမှုတွေ ကောင်းကောင်း ဖြစ်ပွားနိုင်ပါတယ်။ ဘာဝနာကို အားထုတ်ပြီး မဂ်ဖိုလ်ကိုလဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းပြီး ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်ကို ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ဒီ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟာ သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော သူ့အခြံအရံ မဂ္ဂင်များနှင့်တကွ ဖြစ်ပွားနေပါတယ်။ ဒီမဂ္ဂင်တရားများရဲ့ အစွမ်းကြောင့် အဲဒီ ဒါန၊ သီလ ကုသိုလ်များက ယခုဘဝလို မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်တဲ့ ဘဝကောင်းကို ပို့ပေးနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ “ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ကိုလဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရား” လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

ရူပဈာန်၊ အရူပဈာန်များမှာပါတဲ့ ဉာဏ်ပညာကို ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိဟာလဲ ဝိပဿနာရဲ့ အခြေခံဖြစ်လျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုရတဲ့ အခြေခံ တရားများ ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို “မူလမဂ္ဂင်” လို့ မှတ်ရပါတယ်။

ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ပါဘဲ။ ဒီဝိပဿနာက ပြည့်စုံတဲ့ အခါမှာ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ခေါ်တဲ့ အရိယာမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင် လို့လဲ ခေါ်ရပါတယ်။ အရိယာမဂ်ရဲ့ ရှေ့သွားမဂ္ဂင်မို့ ရှေ့ပိုင်းမဂ္ဂင်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဝိပဿနာ ဆိုတာ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ထင်ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောကို အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဒီလို သဘောမှန်ကို သိနေလျှင် သာယာဘွယ် အာရုံနှင့် တွေ့ရသော်လဲ သာယာမှု ရာဂမဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်းနေပါတယ်။ ဒီလိုသာယာမှုငြိမ်းနေတဲ့အတွက် သုံးဆောင်သင့်တဲ့ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ စသည်တို့ကို သုံးဆောင်သော်လဲ ကာမချမ်းသာကို သာယာခံစားတဲ့ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂလဲ မဖြစ်ဘူး။ လုံးလုံး မသုံးဆောင်ဘဲ နေတာ မဟုတ်လို့ ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် ကျင့်တဲ့ အတ္တကိလမထာနုယောဂလဲ မဖြစ်ဘူး။

ဒါကြောင့် ကိုယ်မပင်ပန်းရအောင် သုံးဆောင်သင့်တဲ့ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ စသည်ကိုလဲ သုံးဆောင်ရမယ်။ သုံးဆောင်တဲ့ အခါမှာလဲ ကိလေသာ မဖြစ်ရအောင် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ရှုရှုပြီး သုံးဆောင်ရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီအကျင့်လမ်းဟာ အတ္တကိလမထ လမ်းကို တင်းလွန်းတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ကာမသုခလ္လိကလမ်းလို လျော့လွန်းတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒီလို မလျော့လွန်း မတင်းလွန်း အလယ်အလတ် ဖြစ်နေတဲ့အတွက် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ လမ်းလို့ခေါ်ရပါတယ်။ ဒီ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ နည်းလမ်းအရ ဒွါရ ၆-ပါးမှာ ပေါ်လာသမျှ အာရုံတွေကို ရှုရှုနေလျှင် ရှုတိုင်းရှုတိုင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟာ သူ့အခြံအရံ မဂ္ဂင်များနှင့်တကွ ဖြစ်ပွားနေပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပွားလို့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်က ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အရိယာမဂ္ဂင်များ ဖြစ်ပေါ်ပြီး သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ကာ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိမြင်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်လာခဲ့တဲ့ သစ္စာ ၄-ပါး ကို ဒီလိုထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

၃-ဒုက္ခသစ္စာ

ရဟန်းတို့-ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲအမှန် ဖြစ်ပေသည်။ ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ အိုခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ နာခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ သေခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံရခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်အပ်တဲ့ အာရုံဝတ္ထုများ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကွဲကွာရခြင်းလဲ ဆင်းရဲပင်၊ အလိုရှိတာကိုမရခြင်း၊ မရနိုင်တာကို လိုချင်ခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲပင်၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်များသည် ဆင်းရဲချည်းပင် ဖြစ်သည်။

၄-သမုဒယသစ္စာ

ရဟန်းတို့-ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲဖြစ်ပွားကြောင်း အမှန် ဖြစ်ပေသည်။ အကြင် တဏှာသည် တဖန်ဘဝသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏။ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း သဘောရှိ၏။ ထိုထိုရရာအာရုံ ရရာဘဝတို့၌ နှစ်သက်ပျော်မွေ့လျက်ရှိ၏။ ထိုတဏှာမှာ သရုပ်အားဖြင့် ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်သောတဏှာ၊ ဘဝ၌ တပ်မက်သော တဏှာ၊ သူ့အလိုလို ဘဝပြတ်ခြင်း၌ တပ်မက်သောတဏှာ ဟူ၍ ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ဤတဏှာသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပွားကြောင်း အမှန်ဖြစ်ပေသည်။

၅-နိရောဓသန္တာ

ရဟန်းတို့-ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာအမှန် ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ အရုပ်အားဖြင့် ယင်း တဏှာ ၃-ပါး၏ အကြွင်းမဲ့ ပျက်ပြယ် ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်း၊ ယင်းတဏှာကို စွန့်ခြင်း၊ လွတ်လွတ်စွန့်ခြင်း၊ ယင်းတဏှာမှ လွတ်မြောက်ခြင်း၊ ယင်းတဏှာဖြင့် မငြိတွယ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

၆-မဂ္ဂသန္တာ

ရဟန်းတို့-ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ဆိုက်ရောက်သွားတဲ့အကျင့် လမ်းမှန်အစစ် ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းမှာ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ ဤအရိယာမဂ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးမှာ (၁) မှန်စွာသိမြင်ခြင်း၊ (၂) မှန်စွာကြံ ခြင်း၊ (၃) မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊ (၄) မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊ (၅) မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊ (၆) မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ (၇) မှန်စွာ အမှတ်ရခြင်း၊ (၈) မှန်စွာစူးစိုက် တည်ကြည်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။

အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြချက်

ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ စကားရပ်များဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်လာတဲ့ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖော်ပြပါတယ်။ ဒီလိုသိရာမှာ သစ္စာ ၄-ပါးရဲ့ သဘောသဘာဝ အသီးသီးကို သိတဲ့ သစ္စဉာဏ်က ၄-ပါး၊ ပြုသင့်တဲ့ကိစ္စ ၄-ပါးကို သိတဲ့ ကိစ္စဉာဏ်က ၄-ပါး၊ ကိစ္စ ၄-ပါးလုံးပြီးစီးကြောင်းကို ပြန်လှည့်ဆင်ခြင်တဲ့ ကတဉာဏ်က ၄-ပါး အားဖြင့် ဉာဏ် ၁၂-ပါး ပါဝင်နေပါတယ်။ အဲဒီဉာဏ် ၁၂-ပါးလုံး ဖြစ်ပုံကို ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဟောသွားပြန်ပါတယ်။

၇-ဒုက္ခသန္တာ၌ သန္တဉာဏ်

“ဤသည်ကား အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲမှန် ဖြစ်သည်” ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများအပေါ် မှာ ပညာမျက်စိဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာ သိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၈-ဒုက္ခသန္တာ၌ ကိစ္စဉာဏ်

“ထိုအရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲမှန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိသင့်သည်” ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရား များအပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၉-ဒုက္ခသန္တာ၌ ကတဉာဏ်

“ထိုအရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲမှန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိပြီးပြီ” ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရားများ အပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာ ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၀-သမုဒယသန္တာ၌ သန္တဉာဏ်

“ဤအရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ ဆင်းရဲဖြစ်ပွားကြောင်းတရားမှန်ဖြစ်သည်” ဟု ငါ့မှာ ရှေးက မကြားဘူးသေးတဲ့ တရား များအပေါ်မှာ ပညာမျက်စိ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိတဲ့ပညာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ထင်ရှားစွာသိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီ၊ ဉာဏ်အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ ရဟန်းတို့။

၁၉-ရှေးက ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်မခံခဲ့ပုံ

ရဟန်းတို့-ဤ အရိယသစ္စာ ၄-ပါး၌ ယခုပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အပြန် ၃-ပါး၊ အခြင်းအရာ ၁၂-ပါးရှိတဲ့ ယထာဘူတဉာဏ်အမြင် ငါ့မှာ ကောင်းကောင်း မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး “အလွန်အကဲမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်-ဘုရားဉာဏ် ကို ငါရပြီ၊ ငါဘုရားဖြစ်ပြီ” ဟု ဝန်မခံခဲ့သေးပါ ရဟန်းတို့။

၂၀-ယခုမှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပုံ

ရဟန်းတို့-ငါ့မှာ ဤအရိယသစ္စာ ၄-ပါး၌ ယခုပြောခဲ့ပြီးတဲ့အတိုင်း အပြန် ၃-ပါး၊ အခြင်းအရာ ၁၂-ပါးရှိတဲ့ ယထာဘူတဉာဏ်အမြင် ကောင်းစွာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပြီးတဲ့အခါကျမှသာလျှင် နတ်နှင့်တကွ မာရ်နတ်နှင့်တကွ ဗြဟ္မာနှင့် အကွဖြစ်သော လောကကြီးထဲ၌ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားနှင့်တကွ နတ်လူတို့နှင့်အကွဖြစ်သော သတ္တဝါများထဲ၌ အလွန်အကဲမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်-ဘုရားဉာဏ် ကို ငါရပြီ၊ ငါဘုရားဖြစ်ပြီဟု ဝန်ခံခဲ့ပါသည် ရဟန်းတို့။

အနုသန္ဓေ စကား

ဒီလိုဝန်ခံရာမှာလဲ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နဲ့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အတိအကျ မှန်ကန်စွာသိပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ထပ်လောင်း ပြီး နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဒီလို မိန့်ကြားတော်မူပြန်ပါတယ်။

၂၁-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သိပုံ

“ငါ၏ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုဟာ တဒင်္ဂလွတ်ခြင်း ဝိက္ခမ္ဘနုလွတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သမုစ္ဆေဒလွတ်ခြင်း၊ ပဋိပဿဒ္ဓိလွတ်ခြင်းဖြစ်၍ ဘယ်သောအခါမျှ မပျက်နိုင်တော့ပြီ၊ ယခုလက်ရှိဘဝဟာ အဆုံးစွန်သောဘဝ ဖြစ်ပေသည်။ ယခုအခါ တဖန်ဖြစ်ပေါ်မည့် ဘဝသစ် ငါ့မှာ မရှိတော့ပြီ” ဟု ဆင်ခြင်ပြီး မှန်ကန်စွာ သိမြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်လဲ ငါ့မှာဖြစ် ပေါ်ခဲ့ပြီ ရဟန်းတို့ဟု မိန့်တော်မူကာ ဓမ္မစကြာတရားဒေသနာတော်ကြီးကို အပြီးသတ် နိဂုံးချုပ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန်ဖြစ်ပုံ (အကျိုးပြုစကား)

ထိုစဉ်အခါက ဒီဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီးကို ကြားနာရတဲ့အတွက် ဗြဟ္မာ ၁၈-ကုဋေနှင့် အတိုင်းမသိ များစွာသော နတ်များ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရသွားကြပါတယ်။ လူသားဖြစ်တဲ့ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်း ငါးဦးထဲကလဲ အရှင်ကောဏ္ဍညမှာ “ဖြစ်ပေါ် တဲ့ တရားဟူသမျှဟာ ချုပ်ဆုံးခြင်း သဘောရှိတာချည်းဘဲ” လို့ သိမြင်တဲ့ တရားမျက်စိခေါ် “သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်” ဖြစ်ပေါ်ပြီး “သောတာပန်” ဖြစ်သွားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဥဒါန်းကျူးပုံ

ဒီလို အရှင်ကောဏ္ဍညမှာ တရားမျက်စိပွင့်ပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားတာကို မြင်တော်မူတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားက “အညာသိ ဝတဘော ကောဏ္ဍညော၊ အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော” = “ကောဏ္ဍည သိသွားပေပြီ အချင်းတို့၊ ကောဏ္ဍည သိသွားပေပြီ အချင်းတို့ဟု ပီတိသောမနဿအစွမ်းဖြင့် ဥဒါန်းကျူးတော်မူခဲ့ပါတယ်။”

ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ရပုံ

ထိုအခါမှ အရှင်ကောဏ္ဍညက မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရဟန်းအဖြစ်ကိုလျှောက်ကောင်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက “ဧဟိ ဘိက္ခု သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ” = “လာလော့ ရဟန်း။ တရားတော်မှာ ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ ဟောထားတဲ့ သွာက္ခာတ တရားတော်ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် ဆင်းရဲကုန်ဆုံးခြင်းကို ပြုနိုင်အောင် မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လှည့်ပါလော့” ဟု ခေါ်တော်မူကာ ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ ရဟန်းပြုပေးတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ကဲ-တရားတော်ကို အဆုံးသတ်တော့မယ်။ ဒီဓမ္မစကြာတရား ဒေသနာတော်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်တန် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အကျင့်လမ်းမှန်ကို မှန်ကန်စွာကျင့်နိုင်ကြ၍ မရိယသစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို အလျင်အမြန် သိမြင်ကြပါစေသတည်း။

ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကြီး ပြီးပါပြီ။

မှာထားချက်။ ။(အသံလွှင့်ဌာနတွင် အချိန်နှင့်အံကျ ဟောရပါသဖြင့် လိုရင်းပမာနသုတ်ကိုသာ ဟောကြားခဲ့ရပါသည်။ ဤ တရားတော်၌ ၁-မှ ၂၁-အထိ ဂဏန်းစဉ်နှင့်တကွ ပြထားသော ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ စာပိုဒ်များမှာ ဓမ္မစကြာ သုတ်ရင်း၏ မြန်မာပြန်များဖြစ်ပါသည်။ ကြွင်းသောစာပိုဒ်များမှာ ဆရာတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြသော စာပိုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို နာရသည့်အတွက် ဗြဟ္မာ ၁၈-ကုဋေနှင့် အတိုင်းမသိ များစွာ သောနတ်များ တရားထူးကို ရကြသည်-ဟူသော စကားမှာ မိလိန္ဒပဉ္စာ စာမျက်နှာ ၃၃၁-၌ “အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မာကောဋိ ယော၊ အပရိမာဏာ စ ဒေဝတာယော” ဟူသော စကားနှင့်အညီ ဖြစ်ပါသည်။)